

Tilsynserklæring for skoleåret 2019/2020 for Århus Friskole:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 751064	Skolens navn: Århus Friskole

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Hanne Larsen

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
16-08-2019	kort møde med skoleleder/reception for medarbejder	Møde	Praktiske/musiske fag	Hanne Larsen
21-11-2019	3. klasse	Historie	Humanistiske fag	Hanne Larsen
21-11-2019	9. klasse	Ghanashow	Praktiske/musiske fag	Hanne Larsen
21-11-2019	8. klasse	Matematik	Naturfag	Hanne Larsen
18-12-2019	alle klassetrin	Juleværksteder	Praktiske/musiske fag	Hanne Larsen
20-02-2020	4. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Hanne Larsen
20-02-2020	6. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Hanne Larsen
20-02-2020	Dansk	8. klasse	Humanistiske fag	Hanne Larsen
20-02-2020	6. klasse	Natur og teknologi	Naturfag	Hanne Larsen
20-02-2020	4. klasse	Læsebånd	Humanistiske fag	Hanne Larsen

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Det er mit andet år som tilsynsførende på Aarhus Friskole.

I flere klasser bliver det derfor tydeligt og hermed en fordel, har det vist sig, at eleverne har set mig før, og ved hvem jeg er. Samtalerne med eleverne bliver derfor flere, nemmere og giver mere indsigt.

Jeg har været på tilsynsbesøg på Aarhus Friskole ad 4 omgange – i august, november, december og februar. Jeg aftaler datoerne for mine besøg med skolens leder, Marie Ludvigsen, og Marie sørger for, at jeg kan besøge de fag og klasser, som jeg ønsker. Besøgene har været af forskellig varighed. Inden besøgene har jeg orienteret mig i fredagsbreve, skolens mål og undervisning på hjemmesiden og afgangskarakterer.

Beskrivelse af besøg:

6. august 2019

Dette besøg er som sådan ikke en del af det formelle tilsyn, men en invitation til en afskedsreception for skolens sekretær.

Jeg har dog en samtale med skolens leder om tilsynet i den kommende periode. Vi taler lidt om, at det kunne være interessant med en overordnet vinkel, der hedder "evaluering". Det viser sig, da jeg besøger Friskolen de 4 omtalte dage, at jeg, ud over at deltage i "almindelige" skolefag, deltager meget i fag inden for den praktisk/musiske fagrække. Derfor bliver dette et "slags tema" for besøgene i stedet.

21. november 2019

Historie i 3. klasse

Jeg deltager i historieundervisning i 3. klasse. Klassens lærer har lavet et program, men der er så meget nysgerrighed og videbegærlighed i klassen om aktuelle begivenheder, som er i forlængelse af det oprindelige program, at programmet ændres til fordel for spørgelysten.

Emnerne kommer vidt omkring – Den amerikanske Borgerkrig, Rebild Bakker 1976, aktuel udstilling på Moesgaard osv.

På tavlen er lavet en tidslinje. Den bruger både børn og lærer til hele tiden at orientere sig i, hvor på tidslinjen emnerne ligger. "Hvad ligger før, hvad ligger efter"?

Klassen er meget spørgelystne. De rækker hånden op og venter på tur.

Ghana show 9. klasse

9. klasse kom hjem i foråret fra en 4 ugers tur i Ghana. Klassen har brugt efteråret til at forberede et show, hvor de viser, hvad de har oplevet og lært. Showet vises på skolen for børn og forældre, men er også på en lille tourné.

Dette show er for skolens børn. Alle er dybt optagede af, hvad 9. klasse viser.

Showet er meget professionelt med gennemarbejdede kulisser, kostumer, dans og musik.

Det er tydeligt, at de unge har ejerskab til forestillingen. De er glade, smiler, griner, har gode relationer til hinanden og lærerne.

På en eller anden forunderlig måde virker det som om, at alle de kompetencer, de unge har erhvervet sig gennem deres skoletid, samles og forløses i dette show.

Matematik 8. klasse

Målet med undervisningen er, at klassen videreintroduceres til "mundtlig matematik". Hvad forventes og kræves der til afgangsprøven.

Lærerne laver en fælles mundtlig introduktion på tavlen, herefter arbejdes i grupper med en stillet opgave.

I grupperne bliver der tegnet, regnet og diskuteret med matematikfaglige sprog og begreber. Stort set alle deltager i gruppearbejdet.

18. december 2019 – juleværksteder

De sidste 8 dage op til jul, arbejdes på tværs af klasser på forskellige værksteder. Her kan børnene lave julegaver.

Klasserne samles først i egen klasse. Her får lærerne overblik over, hvilke værksteder de forskellige elever er på.

Herefter samles hele skolen i salen, hvor alle synger et par sange.

Her er mange værksteder at vælge imellem – både for små, store, piger og drenge: Læder, kagebagning, maling på sten, drypning af stearinlys, smykker, taskesyning, smedje, mosaik, metal, "fix dit shit", og man kan også indspille sit eget komponerede musiknummer i et studie. Hvis man har brug for et afbræk, kan man gå i salen og spille bold.

På værkstederne sættes mange færdigheder i spil – enten nye tillærte på værkstedet, eller færdigheder, som er lært i årets løb. Mange "værker" er på et meget højt håndværksmæssigt niveau.

Der er en meget intens stemning. Børnene er koncentrerede om deres julegaver. Der er meget få børn, som ikke deltager. Der sidder også en enkelt elev eller to og spiller klaver i et fællesrum.

Der er tradition for at forhenværende lærere, forældre eller andre pårørende kommer og giver en hånd med på værkstederne.

20 februar 2020

Læsebånd 4. klasse

Der er 22 elever i klassen. Der er helt stille og roligt. Alle går i gang med at læse ved timens begyndelse. Det er

tydeligt, at klassen er vant til arbejdsformen. De læser forskellige steder i klassen. Der er et lille bibliotek både i, men også lige uden for klassen. Læreren går rundt blandt børnene, som på skift læser lidt op.

Engelsk 4. klasse

Klassen begynder timen med "finding mistakes". En grammatisk øvelse, hvor læreren skriver en sætning på tavlen med flere grammatiske fejl, som børnene så skal "spotte". Niveauet er meget højt, og mange elever byder ind.

Klassen arbejder med filmen "My neighbour Totoro". De sidste 15 minutter af filmen ses færdig, og klassen begynder på en filmanmeldelse, som skal laves færdig hjemme. En elev spørger om, hvor lang anmeldelsen skal være. Der er ingen krav til længde, men til tidsforbrug. En løsning som både de børn, som har let ved det og de børn, som har flere udfordringer, finder god.

Engelsk 6. klasse.

Klassen arbejder med temaet "Heroes" – specifikt Lady Diana. Der arbejdes via fagportalen Gyldendal. Der arbejdes skiftevis med dialog med klasseoplæg og små dialoger med sidemanden. Klassen arbejder i dialogerne med deres egne helte.

Dansk 8. klasse

Klassen er lige vendt hjem efter 4 uger i Tanzania. De elever, jeg taler med, er meget begejstrede for turen og alle oplevelserne. Klassen har arbejdet med genren "reportage" og med temaet "show it, don't tell it". De går i gang med at skrive en reportage hver især om turen. De udvælger selv en enkelt oplevelse, de skal skrive om. Alle reportager samles til en lille bog. Jeg er rundt i klassen og taler med mange af de unge om deres oplevelser.

Jeg har en samtale med dansklæreren om pensum i udskoling. Det er meget stort, og det kræver god planlægning, når der også er 8. klasses tur, juleværksteder osv.

Natur og teknologi 6. klasse

Der arbejdes med et projekt fra "Astra" (Det nationale naturfagscenter) om at bygge en konstruktion, som kan bære et halvt kilo. Det er et tema om huse i favallerne i Brasilien. Eleverne har et bestemt beløb, de kan købe byggematerialer for (ispinde, vat, sugerør m.m.). De skal selv holde regnskab med deres indkøb. Det koster også penge at låne en limpistol i 10 min:-).

Eleverne arbejder i grupper. Det er en opgave, som både kræver kreativitet, håndværksmæssige- og matematiske færdigheder, overblik og ikke mindst samarbejde. De fleste er engagerede i opgaven, men det er tydeligt, at de enkelte elever, som har brug for meget struktur, er på "overarbejde" her. Det er læreren opmærksom på.

Generelt

D.20. februar har jeg også en samtale med skolens leder. Vi taler lidt om udfordringen ved den nye lov om praktisk/musisk valgfag i 7. og 8. Her har skolen valgt, at musik er faget, der undervises i, hvilket er meget naturligt, da skolen har en meget tydelig musisk profil. Hvordan får man skolens mål til at harmonere med ministeriets mål? Det bliver spændende at følge.

Derudover drøfter vi kort karaktererne. Karaktererne er løftet i stort set alle fag og ligger på eller over landsgennemsnittet. 20 elever har været til afgangsprøve. Vi drøfter også skolens økonomi. Skolen har en fin økonomi, og der er mange børn på venteliste.

Ved tilsynene i dette skoleår har det været udbytterigt at følge de praktisk/musiske fag – Ghanashow og juleværkstederne. Det er spændende at se, hvordan elevernes kompetencer kommer i spil på forskellige måder og niveauer. Der er stor respekt om, hvordan eleverne individuelt og sammen griber udfordringerne an på mange forskellige måder. Lærere lærer/guides/coacher eleverne, men eleverne lærer og guider også hinanden.

Specielt Ghana showet virkede som en kæmpe forløsning af alle mulige kompetencer, som var indlært gennem hele skoletiden.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriale faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Jeg har talt med lærere om årsplaner, mål, undervisningsmaterialer. Lærerne orienterer sig i skolens egne fagbeskrivelser og fælles mål.

Lærerne benytter fagportaler, bogsystemer eller eget kombineret materiale.

Der er rum og plads til alle elever. Elever med specielle behov får hjælp til udfordringerne.

Der er opmærksomhed på hvilke krav, der stilles til afgangsprøven.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Jeg har talt med lærere om årsplaner, mål, undervisningsmaterialer. Lærerne orienterer sig i skolens egne fagbeskrivelser og fælles mål.

Lærerne benytter fagportaler, bogsystemer eller eget kombineret materiale.

Der er rum og plads til alle elever. Elever med specielle behov får hjælp til udfordringerne.

Der er opmærksomhed på hvilke krav, der stilles til afgangsprøven.

I N/T lektionerne, som jeg har deltaget i, er en meget undersøgende og problemformulerende tilgang.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

De praktisk/musiske fag prioriteres højt på Aarhus Friskole, hvilket ses i alle sammenhænge. Undervisningen i disse fag ligger langt over, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Jeg har deltaget i Ghanashow og juleværksteder. Her blev udfoldet håndværksmæssige- og musiske færdigheder på et meget højt niveau.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

Min vurdering er, at elevernes standpunkt i dansk står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Jeg har observeret danskundervisning i flere sammenhænge, på flere klassetrin, gennemgået prøvekarakterer m.m.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

Min vurdering er, at elevernes standpunkt står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Jeg har ved dette besøg bl.a. haft fokus på matematik i udskolingen. Min vurdering er, at lærere og elever ved, hvad der forventes til fx afgangsprøven.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

Min vurdering er, at elevernes standpunkt står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Jeg har observeret engelsk i 4. og 6. klasse på et højt niveau.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Nej

10.1 Årsag

Skolen afholder ikke prøve i historie jf. §8a, stk. 5

10.2 Står elevernes standpunkt i historie mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

10.3 Uddybning

Min vurdering er, at elevernes standpunkt står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Jeg har observeret historie i 3. klasse og talt med lærere om fagets progression igennem skoleforløbet.

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

Jeg har ved dette tilsyn:

- Observeret undervisning i både indskoling, mellemtrin og udskoling
- Gennemgået prøvekarakter, som ligger på eller over landsgennemsnittet
- Talt med lærere, læsevejleder, skoleleder, SFO personale, elever, pedel og forældre.
- Set på undervisningsmateriale

Min vurdering er, at det samlede undervisningstilbud står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen .

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

8. klasse har netop afsluttet en proces i forhold til, hvor 8. classes turen går hen næste gang. Processen er lang og alle høres.

9. klasse har selv lavet deres show, som er baseret på deres tur til Ghana. Det er tydeligt, at der er stort ejerskab til showets indhold og udførelse.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

14.1 Uddybning

Det ses bl.a. i 9. klasses Ghana Show.
Skolen har stadig meget opmærksomhed på bæredygtighed og de 17. verdensmål.

15. Er der kønsligestilling på skolen?

15.1 Uddybning

16. Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

16.1 Uddybning

18. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

18.1 Oplys navn og adresse og beløb i kr. eksklusive moms i forbindelse med donatorer, der

har givet en eller flere donationer, der tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms. Donationerne kan være givet som kontantbeløb, varer, tjenesteydelser mv.

Navn	Adresse	Beløb i kroner

18.2 Angiv den samlede størrelse af alle donationer i kr. eksklusive moms.

0,00 kr.

19. Tilsynets sammenfatning

Jeg har været på Århus Friskole 4 gange i dette skoleår.

Jeg har overværet undervisning i alle fagkredse. Denne gang dansk, engelsk, historie, matematik, natur og teknologi. Derudover har jeg været med til juleværkstederne og overværet Ghana Show.

Jeg er i alle sammenhænge blevet mødt med åbenhed. Jeg har haft mulighed for uformelt at tale med både lærere, andre medarbejdere og elever, både i forbindelse med den undervisning, jeg har fulgt, men også i pauserne.

Vi har talt om mål, undervisning generelt, undervisningsmaterialer og didaktiske overvejelser. Alle lærere orienterer sig i fælles mål i forhold til eget fag. Det er meget forskelligt, om lærerne bruger bogsystemer, fagportaler eller selvsammensatte materialer.

Lærerne er generelt meget fagligt funderede og også opmærksomme på inklusion af elever med særlige behov.

Derudover har jeg talt med skolens leder om økonomi, karakterer, udfordringerne ved det praktisk/musiske valgfag på 7. årgang og om skolens "tilstand" generelt.

Stemningen er god, omgangsformen er venlig og respektfuld, og der er en god stemning af ligeværd. Det er tydeligt, at børnene opfatter skolen "som deres".

Jeg kan fortsat bekræfte, at det er min vurdering, at skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering, står rigeligt mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Det vurderes ligeledes, at Århus Friskoles værdier, undervisningsformer omgangstone m.m. lever op til kravet om at leve i et samfund med frihed- og folkestyre.

"Hvis du snubler, så gør det til end del af din dans"

(Plakat i 3. klasse)